

Sygn. akt III AUa 2715/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Kostro-Wesołowska (spr.)

Sędziowie: SA Aleksandra Tobiasz-Skrzypek

SO del. Renata Szelhaus

Protokolant: sekr. sądowy Anna Kapanowska

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 r. w Warszawie

sprawy M. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o wypłatę wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji M. W. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 maja 2012 r. sygn. akt XIV U 631/12

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. z dnia 15 listopada 2011 r. znak: I (...) w ten sposób, że przyznaje M. W. (1) prawo do wypłaty wyrównania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a następnie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z ustaleniem wysokości tego świadczenia od podstawy wymiaru wyrażonej wskaźnikiem wysokości 184,64%, ustalonym od podstawy wymiaru składek z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1995 – 2004, poczynając od dnia 1 listopada 2008 r. i stwierdzając odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

II. w pozostałej części oddala apelację.

/-/ M. W. (2)

/-/ A. S.

/-/ R. S.

Sygn. akt III AUa 2715/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. W. (1) odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. z dnia 15 listopada 2011r. przeliczającej, poczynając od dnia 1 września 2011 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, jego rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od podstawy wymiaru wyrażonej wskaźnikiem wysokości 184,64%, ustalonym od

podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenia emerytalne i rentowe z 10 kolejnych lat kalendarzowych obejmujących lata 1995-2004. W odwołaniu ubezpieczony wniósł o przyznanie mu tak obliczonego świadczenia rentowego za okres jego pobierania i wypłatę stosownego wyrównania. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. **Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 29 maja 2012 r. odwołanie oddalił.** Ustalił, że ubezpieczony (ur. (...)) w dniu 28 grudnia 2005 r. złożył wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 18 kwietnia 2006 r. organ rentowy przyznał mu, poczynając od dnia 1 grudnia 2005 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, okresową rentę z tytułu niezdolności do pracy do 31 marca 2008 r. Świadczenie było dwukrotnie przeliczane i waloryzowane. Decyzją z dnia 21 kwietnia 2008 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dalszej renty ze względu na niespełnienie jednego z warunków koniecznych dla jej utrzymania, tj. niezdolności do pracy. Następnie kolejnymi decyzjami: z dnia 5 stycznia 2009 r. oraz z dnia 3 marca 2010 r., organ rentowy przyznał ubezpieczonemu okresową rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 listopada 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. oraz okresową rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 stycznia 2010 r. do 29 lutego 2012 r. W dniu 2 września 2009 r. ubezpieczony skierował do organu rentowego wniosek o ponowne obliczenie kapitału początkowego, a w piśmie z dnia 23 września 2009 r. wyjaśnił, iż chodzi mu o ponowne obliczenie podstawy wymiaru renty z uwzględnieniem całości jego wynagrodzeń za lata 2000-2004 oraz przedłożył druki Rp7 dokumentujące wysokość zarobków. Po rozpoznaniu tego wniosku zapadła skarżona w sprawie decyzja przeliczająca rentę od dnia 1 września 2011 r., tj. od miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek. Ubezpieczony zwrócił się wówczas z wnioskiem o ponowne przeliczenie i stosowne wyrównanie wypłacanych rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy w latach 2004-2006 i w latach 2008-2009 oraz całkowitej niezdolności do pracy w okresie od 2009 r. do sierpnia 2011 r. Argumentował, iż na skutek nieuwzględnienia w podstawie wymiaru okresu opłacania składek po 2000 r. renta została zaniżona, co nastąpiło mimo dostarczenia kompletu wymaganych dokumentów. Z taką argumentacją nie zgodził się organ rentowy, podnosząc że w sytuacji, gdy zakład pracy składa deklaracje bezimiennie, dokumentem potwierdzającym wysokość wynagrodzeń w celu ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych jest zaświadczenie wystawione przez pracodawcę (druk Rp7) lub legitymacja zawierająca odpowiednie wpisy o okresach zatrudnienia i osiąganym w tych okresach wynagrodzeniu, a takich dokumentów ubezpieczony nie złożył wraz wnioskiem o świadczenie, przedłożył jedynie świadectwa za okresy od 1 października 2000 r. do 31 sierpnia 2002 r. oraz od 15 maja 2003 r. do 31 listopada 2004 r. Dopiero 2 września 2011 r. ubezpieczony przedstawił wymagane dokumenty. Przy takich ustaleniach faktycznych, Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania i stwierdził, że spór dotyczy okresu, za jaki ubezpieczony powinien otrzymać wyrównanie w związku z przeliczeniem świadczenia, a zasady wypłacania świadczenia po ponownym jego ustaleniu w zakresie prawa bądź wysokości reguluje art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z zasadami ogólnymi, przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu. Wyjątkiem jest sytuacja, w której ponowne ustalenie prawa do świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego. Jeżeli w takich warunkach organ rentowy lub odwoławczy przyzna lub podwyższy świadczenie, wypłaca się je od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku lub wydania decyzji z urzędu, nie dłużej jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy. Odnosząc się do kategorii błędu organu rentowego Sąd Okręgowy wskazał, że rozumiany on jest w judykaturze szeroko. Oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracowników albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów, w tym także naruszenia prawa wskutek niewłaściwej wykładni obowiązujących przepisów. Tak rozumianego błędu po stronie organu rentowego Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie nie stwierdził. Ubezpieczony bowiem wraz z wnioskiem o świadczenie nie przedłożył zaświadczenia Rp7 o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, legitymacji ubezpieczeniowej z wpisami zarobków, czy innych dowodów określających wysokość wynagrodzenia w okresie od 1 stycznia 2000 r. do 31 sierpnia 2002 r. oraz od 15 maja 2003 r. do 31 listopada 2004 r. Brak takich dokumentów skutkowało brakiem możliwości wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia za te okresy. Stosowne dokumenty ubezpieczony przedłożył w dniu 2 września 2011 r. wraz z wnioskiem o przeliczenie podstawy wymiaru renty, stąd wypłata podwyższonego świadczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami została dokonana od 1 września 2011 r., tj. od miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek wraz dokumentami niezbędnymi dla ponownego ustalenia wysokości renty. Z powyższych względów Sąd Okręgowy uznał skarżoną decyzję za zgodną

z obowiązującymi przepisami. **Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył ubezpieczony.** Apelujący zaskarżył wyrok w całości, zarzucając pobieżne, schematyczne rozpoznanie sprawy oraz ogólnikowość, niespójność i wewnętrzną sprzeczność oraz błąd merytoryczny w uzasadnieniu. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i ponowne rozpoznanie sprawy. Na rozprawie apelacyjnej oświadczył, że domaga się wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres 3 letni poprzedzający datę 1 września 2011 r. Odnosząc się do argumentacji Sądu Okręgowego dotyczącej braku błędu po stronie organu rentowego, skarżący podniósł, że Sąd nie wziął pod uwagę - niezależnie od zaświadczeń Rp7 - że do organu rentowego spływają od pracodawców miesięczne rozliczenia składek pracowników w postaci deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA oraz dołączonych do nich imiennych raportów miesięcznych ZUS RCA, ZUS RZA, ZUS RSA, w których określone są wszystkie niezbędne do ustalenia wysokości świadczeń dane każdego pracownika, a więc i jego. Skarżący pod rozwagę poddał fakt posiadania przez organ rentowy wiedzy o jego zatrudnieniu w V. B. Polska i (...) oraz posiadania pełnych danych o zarobkach i mimo to nie poczynienie przez organ rentowy żadnych działań „dla uporządkowania sprawy”. Według skarżącego, organ rentowy popełnił błąd, wynikający z zaniechania, zaniedbania, bądź celowego działania, ponieważ nawet zakładając, że dane z Rp7 są jedyną podstawą do wyliczeń renty, to organ rentowy winien zastosować rozwiązanie z art. 15 ust 2a ustawy o emeryturach i rentach bądź art. 120 dotyczący przyznania renty w kwocie zaliczkowej zbliżonej do kwoty przewidywanego świadczenia. Ponadto skarżący podniósł, że zaświadczeń na druku Rp-7 w odniesieniu do spornych podstaw wymiaru składek nie złożył, ponieważ mimo starań nie udało mu się ich na jesieni 2005 r. uzyskać. Jednostki kadrowe obu pracodawców odmówiły ich wydania twierdząc, że Rp-7 dotyczy okresów zatrudnienia do 2000 r., a skarżący nie miał żadnych podstaw, żadnego sygnału nawet ze strony organu rentowego, aby temu nie dać wiary. **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.** Apelacja ubezpieczonego co do zasady podlega uwzględnieniu, ponieważ trafny jest zarzut, że przyznanie mu niższej renty z tytułu niezdolności do pracy było następstwem błędu organu rentowego, przy czym jeśli chodzi o okres, za jaki ubezpieczonemu przysługuje prawo do wypłaty podwyższonego świadczenia, to żądanie nie w pełni jest zasadne, bowiem okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym nastąpiło zgłoszenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, obejmuje również dwa miesiące, tj. wrzesień i październik 2008 r., w których prawo do renty ubezpieczonemu nie przysługiwało. Prawo do świadczenia rentowego, po jego ustaniu z dniem 31 marca 2008 r., podlegało przywróceniu od 1 listopada 2008 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem prawa materialnego polegającym na niewłaściwej wykładni przepisów regulujących zasady postępowania w sprawie przyznawania świadczeń emerytalno-rentowych, a w konsekwencji na błędnym zastosowaniu art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm., zwanej dalej ustawą o emeryturach i rentach) zamiast pkt 2 tego przepisu. Z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach oraz z § 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. nr 10, poz. 49 ze zm., uchylonego z dniem 23 listopada 2011 r.), wynika, że obowiązek wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia i jego wysokości, ustalanych po raz pierwszy, został nałożony na organ rentowy, a moment tego wyjaśnienia powinien nastąpić w okresie przypadającym od chwili złożenia wniosku do wydania decyzji. Organ rentowy nie jest przy tym ograniczony w wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do wydania decyzji w ramach postępowania dowodowo-wyjaśniającego. W celu ustalenia stanu faktycznego i okoliczności związanych z nabyciem prawa do świadczenia, korzysta on z podobnych uprawnień, co sąd w postępowaniu o świadczenia z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Odniesienie powyższego do okoliczności sprawy wymaga uzupełnienia ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy na podstawie akt rentowych. Z akt tych wynika, że do złożonego 28 grudnia 2005 r. wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy skarżący dołączył świadectwa pracy oraz zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na drukach Rp7 za okresy zatrudnienia do 1 października 2000 r., przy czym w odniesieniu do pracy w (...) SA w latach 1978-1983 przedstawił kopię dokumentacji płacowej (karty wynagrodzeń). Przedłożył również świadectwo pracy za okres zatrudnienia od 1 października 2000 r. do

31 sierpnia 2002 r. w (...) spółka z o.o. w W. oraz świadectwo pracy za okres zatrudnienia od 15 maja 2003 r. do 30 listopada 2004 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) spółka z o.o. w W.. W odniesieniu do powyższych dwóch okresów zatrudnienia ubezpieczony nie przedstawił zaświadczeń zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia (druków

Rp7). W toku postępowania organ rentowy ustalił, że jego jednostka organizacyjna nie może potwierdzić okresu ubezpieczenia u pierwszego z tych pracodawców z tej przyczyny, że w okresie zatrudnienia ubezpieczonego spółka zatrudniała powyżej 20 osób i ona udziela wszelkich informacji (k -27 akt rentowych). Ponadto z informacji udzielonych przez Wydział Rozliczeń Kont Płatników Składek i Ubezpieczonych I Oddziału ZUS w W. w dniu 25 stycznia 2006 r. wynikało, że wnioskodawca podlegał ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 września 2002 r. do 14 maja 2003 r., a od września 2002 r., a więc po ustaniu zatrudnienia w (...) spółka z o.o., z uwagi na przekroczenie rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie odprowadzał składek na te ubezpieczenia do końca roku 2002.

We wniosku o przyznanie renty, do którego dołączył opisane dokumenty, ubezpieczony wniósł o przyjęcie do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku, tj. z lat 1994-2004. Decyzją z dnia 18 kwietnia 2006 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu okresową rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 grudnia 2005 r., obliczoną od podstawy wymiaru wyrażonej wskaźnikiem wysokości 124,24%, ustalonym od podstawy wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, obejmujących lata 1991-2000, a więc z okresu innego niż żądał ubezpieczony. Ustalenie wysokości renty od podstawy wymiaru obliczonej od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenia emerytalne i rentowe z okresu 1995-2004, wyrażonej wskaźnikiem wysokości na poziomie 184,64%, nastąpiło zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją, poczynając od dnia 1 września 2011 r., tj. od miesiąca, w którym ubezpieczony zgłosił wniosek o ponowne ustalenie wysokości renty od podstawy wymiaru ze zmienionego okresu i przedstawił zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia, wystawione 8 września 2011 r. przez (...) Polska spółka o.o. i Miejskie Przedsiębiorstwo (...) spółka z o.o. Podwyższenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty było konsekwencją ustalenia tej podstawy od podstawy wymiaru składek ze zmienionego okresu, obejmującego zatrudnienie w (...) Polska spółce o.o. i Miejskim Przedsiębiorstwie (...) spółce z o.o. Zatem kwestią najistotniejszą w sprawie było, czy ustalenie wysokości świadczenia rentowego od podstawy wymiaru obliczonej według podstawy składek na ubezpieczenie z okresu 1991-2000 przy wydaniu decyzji pierwszorzadowej, a przez to przyznanie niższej renty, było następstwem błędu organu rentowego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, dysponując oryginalnymi świadectwami pracy, informacją o przekroczeniu od 1 września 2002 r. rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wyraźną dyspozycją ubezpieczonego zawartą we wniosku o przyznanie renty co do okresu, który ma posłużyć do obliczenia podstawy wymiaru, organ rentowy nie mógł uznać, że w sprawie wszystkie okoliczności niezbędne do wydania decyzji pierwszorzadowej zostały wyjaśnione, a złożony wniosek jest kompletny. W ocenie Sądu Apelacyjnego, mając na uwadze ciężący na organie rentowym obowiązek wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia i jego wysokości, ustalanych po raz pierwszy oraz brak ograniczenia co do uznania, jakie okoliczności są konieczne do wyjaśnienia dla wydania decyzji, organ rentowy powinien poinformować wnioskodawcę, iż w aktach sprawy rentowej nie ma stosownej dokumentacji pozwalającej ustalić wysokość renty zgodnie z żądaniem wniosku i wyznaczyć wnioskodawcy dodatkowy termin celem uzupełnienia dokumentacji płacowej. Dopiero w razie bezskutecznego upływu określonego w ten sposób terminu organ rentowy był uprawniony wydać decyzję ustalającą wysokość świadczenia rentowego w oparciu o inną podstawę wymiaru niż wskazana we wniosku. Na organie rentowym, co Sąd Apelacyjny podkreśla, ciążył obowiązek wyznaczenia wnioskodawcy dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnego dowodu. Art. 118 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach nakłada bowiem na organ rentowy obowiązek wyznaczenia dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów dla rozstrzygnięcia kwestii koniecznej dla ustalenia uprawnień lub wysokości świadczenia przed wydaniem jakiegokolwiek decyzji. Organ rentowy zaniechał dopełnienia tego obowiązku i przystąpił do wydania decyzji w przedmiocie tak prawa jak i wysokości renty, i tym samym obliczył świadczenie w niższej wysokości, niezgodnie z żądaniem ubezpieczonego co do sposobu ustalenia jego wysokości, dopuścił się więc błędu. Odnosząc się do pojęcia błędu organu rentowego Sąd Apelacyjny zauważa, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż błąd organu rentowego oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów, w tym także naruszenia prawa wskutek niewłaściwej wykładni obowiązujących przepisów (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada

1997 r., III ZP 40/97, OSNAPiUS 1998 nr 14, poz. 429). Błędem jest także niedopełnienie wynikającego z § 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. obowiązku informowania o warunkach i dowodach wymaganych do uzyskania konkretnego świadczenia emerytalno-rentowego oraz do udzielania pomocy przy ubieganiu się o to świadczenie. W sprawie prawidłowe wyznaczenie dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów ze wskazaniem, że środkiem dowodowym są zaświadczenia dotyczące zarobków za lata 2000-2004, z całą pewnością doprowadziłyby do niezwłocznego złożenia dokumentów, skoro zostały one przedłożone we wrześniu 2011 r. w wymaganej formie.

Podobne stanowisko zostało zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2011 r., sygn. akt I UK 130/11 (Lex 1129317). Sąd ten przyjął, że jeżeli jednak organ rentowy zaniechał przeprowadzenia dodatkowego postępowania celem wyjaśnienia, czy ubezpieczony ma jakiegokolwiek dokumenty potwierdzające jego zarobki z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o emeryturę, oraz nie wezwał ubezpieczonego do ich przedłożenia w sytuacji, gdy w aktach będących w posiadaniu organu rentowego brak było dowodów stwierdzających wysokość podstawy wymiaru takich składek, ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego, opierające się na innej podstawie wymiaru składek niż wskazana we wniosku, jest błędem organu rentowego w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach. W nawiązaniu do twierdzeń apelacji Sąd Apelacyjny zauważa, że wprawdzie ciężar dowodowy spoczywa na zainteresowanych; nie oznacza to jednak, że rola organów rentowych zawsze jest ograniczona do biernego przyjmowania oświadczeń i dokumentów. Zgodnie z art. 81 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.), ubezpieczeni są zwolnieni z obowiązków określonych w art. 80 ustawy systemowej (a więc m.in. z przedkładania na żądanie środków dowodowych), jeżeli ZUS ma możliwości mniejszym nakładem niż ubezpieczony ustalić okoliczności niezbędne do przyznania i wypłaty świadczenia. W związku z tym należy wskazać, że zgodnie z art. 117 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach dane o podstawie wymiaru składek co do okresów ubezpieczenia przypadających po wejściu w życie tej ustawy podlegają uwzględnieniu na podstawie informacji zarejestrowanych na koncie ubezpieczonego. Konto takie prowadzi ZUS na podstawie art. 33 ustawy systemowej i ewidencjonuje na nim informacje dotyczące m.in. przebiegu ubezpieczenia i składek na te ubezpieczenia. Stosownie do art. 34 ust. 2 ustawy systemowej informacje zawarte na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika składek prowadzonych w formie elektronicznej, które przekazane zostały w postaci dokumentu pisemnego albo elektronicznego, są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jeżeli zatem organ rentowy w prowadzonym przez siebie postępowaniu o przyznanie renty stwierdził przekroczenie od września 2002 r. górnej granicy podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, to nie wydaje się, aby istniały przeszkody do ustalenia podstawy wymiaru składek na koncie wnioskodawcy jako ubezpieczonego, a na pewno w związku z wysokością górnej granicy podstawy wymiaru składki winno nastąpić wyznaczenie ubezpieczonemu dodatkowego terminu do złożenia dokumentów stwierdzających podstawy wymiaru składek. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wypłata podwyższonej, w związku ze zmianą okresu przyjętego do podstawy wymiaru, renty winna nastąpić po myśli art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach, czyli za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, co w przypadku wnioskodawcy, równa się okresowi od 1 listopada 2008 r. W świetle powyższego przepisu przyznanie świadczenia za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, może nastąpić wyłącznie w sytuacji, gdy przyznanie niższych świadczeń lub ich nieprzyznanie były następstwem błędu organu rentowego. Z takim błędem mamy do czynienia w niniejszej sprawie, co wyżej Sąd Apelacyjny już podniósł. Mając na względzie powyższe rozważania, których skutkiem jest uznanie, że Sąd Okręgowy stwierdzając prawidłowość decyzji z dnia 15 listopada 2011 r., naruszył prawo materialne poprzez niezastosowanie przepisu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję przyznając wnioskodawcy prawo do renty podwyższonej w związku z jej obliczeniem od podstawy wymiaru ze zmienionego okresu, poczynając od dnia 1 listopada 2008 r. Zważyć należy, że stosownie do art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. W myśl poglądu judykatury, począwszy od dnia 1 kwietnia 2009 r., tj. od nowelizacji art. 118 ust. 1a ustawy, organ odwoławczy,

w tym sąd przyznający świadczenie, powinien w sentencji wyroku zamieścić orzeczenie w przedmiocie istnienia lub braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Mając na uwadze dyspozycję normy prawnej konstruowanej w oparciu o powyższy przepis Sąd Apelacyjny zmieniając wyrok Sądu Okręgowego i poprzedzając go decyzję przeliczeniową uznał, iż w niniejszej sprawie organ rentowy ponosi taką odpowiedzialność, skoro stwierdzony został błąd organu rentowego skutkujący wypłatą stosownego wyrównania. Powyższe zadecydowało o przyjęciu, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, co na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach znalazło wyraz w sentencji.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzając go decyzję w sposób określony w pkt I sentencji. W pozostałej części, tj. w odniesieniu do żądania przyznania podwyższonej renty z wyrównaniem od 1 września 2008 r., apelacja nie mogła zostać uwzględniona, bowiem we wrześniu i październiku 2008 r. ubezpieczony nie był uprawniony do renty, do której prawo ustało 31 marca 2008 r. i zostało przywrócone od 1 listopada 2008 r. **Wobec powyższego apelacja wnioskodawcy w pozostałym zakresie podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c., co znalazło wyraz w pkt II sentencji.**

Sędziowie : Przewodniczący:

A. S. M. W. (2)

R. S.